

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

વર્ષ : ૩૧ / અંક : ૪૩ / ૨૦૭૯ જેઠ ૨૦ ગતે શુક્રવાર / June 3, 2022 / મૂલ્ય રૂ. ૧૦/-

कार्को नियुक्तिमा अर्थमन्त्रीको कौची

काठमाडौं । पाँच दलीय गठबन्धनको शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले सुशासन कायम गर्ने उद्घोष गरेपनि व्यवहारमा त्यस्तो देखिएको छैन । पूर्व सञ्चार तथा सूचनामन्त्री गोकुल बास्कोटाले ७० करोड धुस मार्गेको अडियो विवादमा मुछिएका विकल पौडेललाई सुरक्षा मुद्रण केन्द्रको कार्यकारी निर्देशकमा पुन नियुक्त गरेको छ । गत शुक्रबार उनलाई सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री ज्ञानेन्द्र बहादुर कार्कीले पौडेललाई नियुक्त गरेका हन् ।

२०७६ मा केपी ओली नेतृत्वको तत्कालिन मन्त्रिपरिषदले फ्रान्स र जर्मनीका कम्पनीका तर्फबाट सुरक्षण मुद्रण स्थापनाका लागि आएको प्रस्ताव जीटुजी मोडलमा खरिद गर्न स्वीकृत दिएपछि अनियमितताको उजुरीका आधारमा छानविन सुरु भएको थियो । उक्त प्रस्ताव मुद्रण केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक पौडेल नेतृत्वको ➤> बाँकी ८ पेजमा

ଗଠବନ୍ଧନଲାଈ ଏମାଲେକୋ ଗଠେମଂଗଳ

काठमाडौं । पालिका निर्वाचन गठबन्धनलाई एमालेको गठेमगल बनेको छ । एमालेलाई लुतो ठानेर परमादेशबाट फालन सफल भए पनि पालिका निर्वाचनमा मत प्रतिशतमा एमाले प्रमुख बन्यो । यतिमात्र होइन, ५ दलीय गठबन्धनले मेयर वा अध्यक्ष जित्न सफल भए पनि अधिकांश नगरमा उपमेयर एमालेले जितेको छ ।

यो स्थितिबाट आतिएका सत्ताधारी गठबन्धन मसिरमा हुने भनिएको संसदको निर्वाचनमा पनि गठबन्धन नै गरेर जाने निष्कर्षमा पुगेका छन् । यद्यपि नेपाली काग्रेस र एमाओवादी, जसपालीच धोकाधडीको आरोप प्रत्यारोप सरु भइसकेको छ ।

देशभरिका पालिकामा प्रमुख हार्ने, उपप्रमुख र
बाँकी ८ पेजला

सरकारको दोधारे नीति जनता मारमा

काठमाडौं । पाँच दलीय गठबन्धनको सरकारले जेष्ठ १५ ते आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लागि ल्याएको बजेट विरोधभासपूर्ण रहेको छ । सरकारले एकातिर ज्यासको खपत घटाएर विद्युतको खपत बढाउने र पेट्रोलियम पदार्थको खपत घटाउने रणनीति लिएको छ भने अर्कोतर्फ विद्युतीय सवारीमा अचाकली कर बढाएको छ । यो नै विरोधभासपूर्ण कार्य हो । विद्युतीय सवारी साधनको कर बढाएको भन्दै सत्ता गठबन्धनका सांसदहरूले सरकारको विरोधभास कार्यको विरोध गरेका छन् । केपी ओली नेतृत्वको सरकारका अर्थमन्त्री रहेका बेला पनि विद्युतीय सवारी साधनको कर बढाएको थियो । त्यस बेलाका अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले कर

राप्रपा नेपालको संक्षियता सुरु भयो

काठमाडौं । राप्रपा नेपालका अध्यक्ष
कमल थापाले केन्द्रीय प्रशिक्षक प्रशिक्षण
असार १ गते बाट सुरु गरी चरणवद्ध रूपमा
सातै प्रदेशमा आयोजना गर्ने निर्णय गराएका
छन् । पालिका निर्वाचनमा जे जस्तो भए पनि
संसदको निर्वाचनमा विचार मिल्ने जुनसुकै
पार्टी, समूह वा व्यक्तिसँग गठबन्धन, एकता
अथवा सहकार्य गरेर चुनावमा जान सकिने
थापाले बताएका छन् ।

सहकार्यका लागि वातावरण वनाउन
उपाध्यक्ष राजीव पराजुलीको नेतृत्वमा
सुरेश आचार्य, प्रान.नरप्रसाद थापा र विक्रम
वम्को एक समिति निर्माण गरिएको छ ।
अहिलेदेखिको तयारीबाट संसदको निर्वाचनमा
राप्रपा नेपालले उत्ताहवर्द्धक परिणाम त्याउन
आशा गरेको छ र सबै नेपाली मतदाताहरूमा
भरोसा राख्न आह्वान पनि गरेको छ ।

प्रभु उन्नती मुद्दती

मेहेनतको कमाईमा थप
उच्च व्याजदर स्वदेशमै

अको गठबन्धन बन्न
नदिने रणनीतिमा देउवा

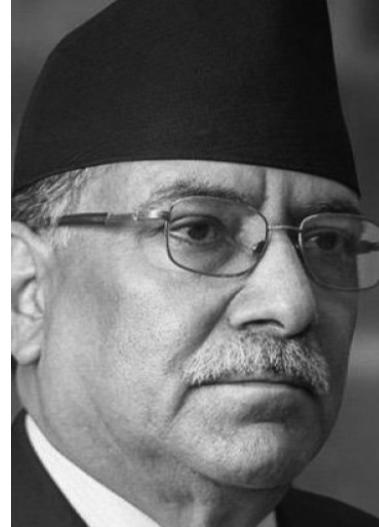
काठमाडौं । गएको वैशाख ३० गते सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचन पछि अब पाँच दलीय गठबन्धनले प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचनप्रति ध्यान केन्द्रीत गर्न थालेका छन् । नेपाली कांग्रेसका सम्भापित समेत रहेका प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवा अहिलेको पाँच दलीय गठबन्धनलाई कायमै राखेर आजँदो कार्तिकको अन्तिम हप्ता वा मंसिरको पहिलो हप्तामा दुवै तहको निर्वाचन गराउने पक्षमा रहेको छन् । तर कांग्रेसभित्रैका कतिपय नेताहरू स्थानीय तहको निर्वाचनमा टिकट वितरणमा असन्तुष्टि रहेका नेताहरूले असहयोग गर्न सक्ने भन्दै फागुनमा मात्र प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचन गराउनुपर्ने पक्षमा रहेका छन् ।

संसदको निर्वाचन पाँच वर्ष अघि मंसिर १० र २१ गतेमा गरी
»बँकी र पेजमा

हामीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

कातिकको अन्तिम हप्ता वा मंसिरको पहिलो साता निर्वाचन हुने

एमालेलाई देखाएर कांग्रेसलाई तस्वीउने रणनीतिमा दाहाल

सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलहरूले
 अनौपचारिक रूपमा चुनाव सम्बन्धी
 छलफल चलाएका भएपनि औपचारिक
 रूपमा कुनै छलफल र बहस भएको छैन ।
 प्रधानमन्त्री देउवा कार्तिकको अन्तिम हस्ता
 वा मसिरको पहिलो हप्तामित्रमा चुनाव
 गराउने पक्षमा रहेको कांग्रेस सत्रको दाबीमा

गरेको छ । स्थानीय तहको निर्वाचनमा गठबन्धन गरेर निर्वाचनमा गएका पाँच दल मध्येको नेपाली कांग्रेसले सबैभन्द बढी फाइदा उठाएको हुनाले कांग्रेसले अहिलेको गठबन्धनलाई कायम नै राखेको निर्वाचनमा जाने रणनीतिक उद्देश्यका साथ अघि बढेको छ भने गठबन्धनमा

रहेको माओवादी केन्द्रले समेत केही फाइदा उठाएको भएपनि नेकपा एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी र राष्ट्रिय जनमोर्चाले भने गठबन्धनको नगान्य मात्र फाइदा उठाएका छन्। एकीकृत समाजवादी र जनता समाजवादीका **>>> बाँकी ८ पेजमा**

चुनावलाई हेरेर बजेट ल्याइयो

काठमाडौं। पाँच दलीय गठबन्धनको शेर बहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले आर्थिक वर्ष २०७०/७१ को चालु बजेट घटाउँदै १४ अर्बमात्र खर्च हुने अनुमान गरेको सरकारले आगामी वर्ष २०७१/८० को लागि ७९ अर्ब खर्च ९३ अर्ब ८३ करोडको बजेट ल्याएको छ। यो वर्ष चुनावी वर्ष भएकाले जनतालाई प्रभावित गर्ने गरी बजेट ल्याइएको छ। सरकारले स्रोत र खर्च विसर्त तुलो बजेट ल्याएको छ। चालु खर्च ७५ खर्च ५३ अर्ब ४० करोड र पूँजीगत खर्च ३ अर्ब ८० अर्ब ३८ करोड वित्तिय व्यवस्थापनमा २ खर्च ३० अर्ब २२ करोड तथा प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि ४ खर्च २९ अर्ब ८३ करोडको बजेट ल्याएको छ। सरकारले अब ६८ वर्ष पूरा भएका बृद्धबृद्धा नागरिकलाई बृद्धभत्ता आउँदै श्रावण महिनादेखि

दिने भएको छ । वामपन्थी सरकारले बृद्धभत्ता दिएको भन्दै जनताले भनिरहेको बेला बृद्धभत्तामा कुनै बृद्धि नगरी सरकारले उमेर घटाएर बृद्धभत्ता दिने भएको छ । प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवाले स्थानीय तहको निर्वाचनका क्रममा ६५ वर्ष पुरेका नागरिकलाई बृद्धभत्ता दिने भन्दै भाषण गर्दै हिँडेका थिए । त्यही भाषणले गर्दा भत्ता पाइने लोभमा परेर जनताले प्रधानमन्त्रीको बोलीलाई विश्वास गरेर गठबन्धनका उम्मेदवारहरूलाई मतदान गरेका थिए । त्यसमा पनि कांग्रेसका उम्मेदवारहरूलाई तर बृद्धभत्ता पाउनेहरूको उमेर ६५ होइन ६८ वर्ष राखिएकोले गर्दा जनताको नजरमा प्रधानमन्त्री देउवा ढाँट्मा गनिएका छन् । मुलुकका प्रधानमन्त्रीको बोलीमा ढुङ्गो नहुनु र
 ➢ बाँकी ८ पेजमा

स्वतंत्रको जित दल र तिनका नेतृत्वप्रति वित्तिष्ठा

राजेश विद्वाही

यतिवेला केही स्वतन्त्र उम्मेदवारहरूको जितको चर्चा संबैतिर चुलिएको छ। खासगरी काठमाडौंका बालेन शाह र धरानका हर्क राई चर्चाको शिखरमा छन्। संबैतिर स्वतन्त्र उम्मेदवारकै जित भएजस्तो गरी समाजिक सञ्जालमा तरंग फैलिएको छ, त्यो सत्य होइन। आकर्षणको केन्द्र भने अवश्य हो। तर, यो परिणाम लामो राजनीतिक यात्रामा रहेका दलहरूका लागि भने चुनौती र प्रतिष्ठाको विषय पक्कै हो। स्वतन्त्र उम्मेदवारहरूको जितले राजनीतिक दलको मुटुमा ढाँगो ठोकेको छ। जुन ठाउँलाई दलहरूले आफ्नो राजधानीका रूपमा लिन्छन्, त्यहाँ बालेनहरूले जितेका छन्। ७५३ स्थानीय तहमा ३१ पालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख, वडाअध्यक्ष र सदस्यमा ३८५ ठाउँमा स्वतन्त्र उम्मेदवारले जितेका छन्।

हरेक निर्वाचनमा दलहरूलाई आफ्नो साख जोगाउन किन थोरी परिवर्हको हुन्छ? वैकल्पिक नारा बोकेका दलहरूसमेत पुरानै दलमा एउटा अर्का दल थेपेजस्तो मात्र किन साबित हुँदै गएका छन्? आखिर राजनीतिमा किन हुँदै छ यस्तो? यसरी थोरै समयमा अरूपको अखडा भत्काएर किन जित्तन् स्वतन्त्र उम्मेदवारहरू? दलहस्त्रियाको राजनीतिक वित्तिष्ठा किन बढ़दै गएको छ? हरेक निर्वाचनमा यस्तो परिणाम किन आउँछ? यसप्रति दलहरू किन सचेत छैनन्? यसको कारक तत्व के हो? थोरै चर्चा गर्न, यहाँ।

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको राजनीति हुने राजधानीको मुटु र राजनीतिक दलहरूको हेडक्वाटर रहेको काठमाडौंमा बालेन शाह, जनकपुरमा मनोज साह, धरानमा हर्कराज राई, धनगढीमा गोपाल हमाल, बर्दिवासमा प्रवलाद क्षेत्री र तारादेवीलगायतले 'बम' पडकाइदिए, त्यो पनि तूलो मतान्तरले। लामो संघर्ष र बलिदानले स्थापित राजनीतिक दलहरूका लागि यो चानचुने चुनौती होइन। पुरानो संस्कार बोकेको गाउँधरमा यस्तो भइदिएको भए सर्वसाधारण नागरिक पासोमा भुल्दिएर मर्थ। हुन त राजनीतिमा यसलाई अपवाद भन्ने गरिन्छ। विचारविहीन जमातको बिल्ला भिराइन्छ। यस्तै-यस्तै टालठुल पार्न र निरुत्पाहित गर्ने तर्कहरू सुनिन्छन्। तर, टाउँकैमा हम्सर बाजाउने गरी भएको निर्वाचन परिणामलाई कसरी तर्कले मात्र पन्थाउन सकिन्छ? यो कस्तो खालको चुनौती लहड हो? विराटनगरमा उम्मेदवार नै नभएको लौरा चुनाव चिह्ननमा २७ हजारभन्दा बढी मत खसेको सुनियो। यो कस्तो कमजोरी हो? सरकार, राजनीतिक दल वा मतदाताको? यसले के संकेत गर्छ भने नयाँ पुस्ता दलहरूबाट निकै असनुष्टु छ। आजित छ। दलहस्त्राथि विश्वासै छैन। उनीहरू परिवर्तन चाहन्छन्। यो भनेको वैकल्पिक राजनीतिको खोज हो। त्यसैले बालेन शाहलाई ज्यापर भनेर चिनेका वा नचिनेका युवाले पनि आफ्नो घरपरिवारको राजनीतिक आस्थालाई तोडेर मतदान गर्न दबाब दिए।

धेरै ठाउँमा अनाहकमा मत बदर भयो। गठबन्धनको प्रभावस्वरूप सहरी क्षेत्रमा भन्दा गाउँ देहातामा बढी मत बदर भयो। आफ्नो मतलाई सही सदुपयोग गर्न दलहरूले मतदातालाई प्रशिक्षित नसकेको देखिएको छ। सरकारले करोडँ खर्चर पनि मतदातालाई प्रशिक्षित गर्न सकेन। किन पटक-पटकको चुनावमा बढीभन्दा बढी मत बदर हुने गर्छ। यसको एउटै कारण हो, राजनीतिक दलहरूले चुनौती संस्कार बिगारेका छन्। पैसाको चलखेलमा मतदाताको मनोविज्ञान बिगारिएको छ।

राजनीतिक दललाई दिनानुदिन यो व्यवस्था पेचिलो बन्दै गएको छ। त्यसैले निर्वाचनमा दलहरूले आफ्नो जित

हात पार्न गठबन्धनको नाटक गर्नुपरेको छ। चुनाव जिल एउटा गलत दल र व्यक्तिविरुद्ध अर्को गलत दल र व्यक्ति खोजेर मैदानमा उत्रिनुपरेको छ। यसले गर्दा असल नेता र कार्यकर्ता किनारीकृत हुँदै गएका छन्। उनीहरूलाई चुनाव जिल्ले आस छैन। सबै फेरे बालेन शाह बन्न सक्वैनन्। बालेनहरू गाउँमा जन्मिन निकै समय लाने देखिन्छ। गाउँ र सहरको मतदातामा दूरो अन्तर छ। तर, राज्यले कर असुल हरेक गाउँलाई पालिकामा गाभिदिएको छ। सर्वसाधारणले आफूले तिरेको करअनुसारको सुविधा पाएका छैन। राजनीतिमा लामो त्याग, तपस्या, योगदान र बलिदान हुने र देश तथा समाज परिवर्तनमा योगदान दिन सक्ने क्षमतावान् व्यक्तिहरू अवसरबाट बचियोरीकरणमा परिवर्हेका छन्। यस्तो चुनावी प्रतिस्पर्धाले मुलुकको समग्र विकास र समृद्धि अर्थात् समाजावादको सपना कसरी पूरा गर्न सकिन्छ?

अहिलेसम्मको चुनावी इतिहास हेँ हो भने हरेक निर्वाचनमा बालेनहरू जन्मेका छन्। फरक यति हो, कतै उनीहरू दलहरूबाट पराजित हुन्छन्, कतै दलहरू उनीहरूबाट पराजित हुन्छन्। यसपटकको निर्वाचनबाट थुप्रै स्थानीय तहमा बालेनहरू जन्मेका छन्। तर, उनीहरू काठमाडौंका बालेनभन्दा फरक छन्। केही अपवाद छन्। हुन त उनीहरू बालेन नै हुन्। यसमा कोही कमजोर बालेन छन् भने कोही मजबुत। कोही दलभित्रको बालेन छन् भने कोही दलवाहिका। जनताले यसको मूल्याकन गरे। कोही बालेनहरू अत्यधिक मत पाएर निर्वाचित भए। कोहीलाई अर्कोपटकका लागि बिदा गरिदिए। तर, गम्भीर विषय यो छ कि अपवाद भए पनि हरेक चुनावमा किन यसरी बालेनहरू जिम्नेछन्? कसले जन्माउँच्न बालेनहरूलाई? राजनीतिक दलले कि जनताले? दलप्रति जनताको विश्वास किन घट्दै गएको छ? यसको समीक्षा दलहरूले किन गर्दैनन्? आफ्ना योजनाहरू समयानुकूल किन फेर्दैनन्? दलीय उनामदामा किन हराइरहेका छन्? पुरानै राजनीतिक प्रवृत्तिलाई दलहरू किन निरन्तरता दिन चाहन्छन्?

स्थानीय तहको मतदाताना सम्पन्न हुँदा एकीकृत समाजावादीको ५२, माओवादीको २६, एमालेको १०, काग्रेसको दुई जिल्लामा शून्यताको अवस्था छ भने ४० वर्षमुनिका ४२ प्रतिशत युवा स्थानीय तहमा निर्वाचित भएका छन्। चुनावमा पुरानो अनुहारले हार्नु र नयाँले जित्नु भेनेको वैकल्पिक राजनीतिको खोजी त पक्कै हो। तर, राजनीतिक दलको जेजस्तो संगठन देशभर फैलिएको हुन्छ, त्यो संगठन स्वतन्त्र उम्मेदवारको हुँदैन। तैपनि, किन जित्तन् उनीहरू? आखिर मत उनै राजनीतिक दलको संगठनको हुन्छ। जुन मतले स्वतन्त्र उम्मेदवार जिल्ले गर्दैनन्। जसको राजनीतिमा कुनै योगदान हुँदैन, त्यस्ता मान्छेहरू जित्तन्। मतदातालाई कसले चिनाएको हुन्छ। र, एककासि यसरी जनमत फेरिन्छ। अहिले पनि निर्वाचित जनप्रतिनिधिको उन्माद फेरिएको छैन। अस्थन्दा फरक हुन सकिरहेका छैनन्। जनतालाई एउटा विकृतिविरुद्ध अर्को विकृतिको बीजारोपण गरेको महसुस हुन थालेको छ। अहिलैदेखि विजयोत्सव मनाउन सार्वजनिक बिदा, सय केजी फूलको माला, मतदातालाई दुःख दिने कामको सुरुवात भइसकेको छ।

पाँचदलीय गठबन्धनको सरकार त बन्नो। एउटा प्रवृत्तिविरुद्ध लड्न गठबन्धन अगाडि बढ्यो। तर, जनताले तिमी सबै राजनीतिक दल उस्तै हो भनेर देखाइदिए। गठबन्धनले देश, जनता र आफ्ना नेता कार्यकर्ता र संगठनका लागि जुन इमानदारी देखाउनुपर्यो, त्यो देखाइएन। जनताले यसलाई नजिकबाट हेरिरहेका थिए। दलका शीर्ष नेताहरूले दरबारिया शैलीमा गठबन्धनलाई आफ्ना छोराछोरी, श्रीमती र आसेपासेलाई कुर्सीमा पुन्याउन तालमेल गरेको देखियो। बाँकी तल्लो संगठनलाई आत्मनिर्भरताका

नाममा अभिभावकविहीनजस्तो बनाइयो। जुन आत्रोशका कारण दलभित्र स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिने, हिजोसम्म अरूपको पार्टीका नेता-कार्यकर्तालाई हुल्का हुल पार्टी प्रवेश गराउने त्यो दिन आफैनै पार्टीका नेता-कार्यकर्ता र संगठन रातारात अरूपको पार्टीमा समाहित हुने, टिकटको दावेदार हुने, गठबन्धनहाविको दलसँग चुनावी तालमेल गरी गठबन्धनको औचित्य नै समाप्त पार्ने जस्ता गतिविधि भए। यसले

गरिदियो। जनताले एउटा ओलीलाई सकाउन सर्याँ ओलीहरू लागेको बुझेका छन्। गठबन्धनले यसलाई आत्मबोध गर्नेपछि।

तुनावी हार-जितमा जात, पैसा र व्यक्तित्व विशेषको तूलो भूमिका हुन्छ।

हरेक तारतम्य मिलुपर्छ। तर, कतै विनाख्याच वा कम खर्चमा बालेन शाह र हर्क राईहरूले पनि चुनाव जित्तन्।

समाप्त पार्ने जस्ता गतिविधि भए। यसले

● ● ●
स्वतन्त्र उम्मेदवारहरूको जित दलहरूका लागि 'वेकअप कल' हो। यसको संकेत बुझेर वेलैमा दलहरू सच्चिएनन् भने निकट भविष्यमै उनीहरूको औचित्यमाथि थप प्रश्न उद्नेछ। र, उनीहरूलाई जिनारमा धकेलिदिनेछन्। दल र दलका शीर्ष नेताहरूमा मौलाउँदै गएको नशलीय र वंशीय अहं तोडिदिनेछन्। दल र तिनका नेतृत्वबाट निराशासिवाय केही हात नलागेपछि मतदाताले बालेनहरूलाई नजिताएर कसलाई जिताऊन् त? त्यसैले लोकतन्त्रमा राजनीतिको सही मानक स्थापित गर्न दल र तिनका नेतृत्वले आफ्ना नेता-कार्यकर्ताको संरक्षण र जनताको मनोविज्ञानलाई वेलैमा सम्बोधन गर्न र एकअर्को राजनीतिक अस्तित्व स्विकार्न जरुरी छ। (नयाँ पत्रिका)

● ● ●

गठबन्धनको औचित्य समाप्त पार्न्यो।

एकाधावाहेक टाउँमा जनताले नेताका सबै आसेपासे उम्मेदवारलाई रुचाएनन्। उनीहरू पराजित भए। कतै शक्तिको बलमा जिते पनि। तर, समग्रमा त्यो हार नै हो। गठबन्धनले एमाले अर्थात् केपी ओली सकाउन खोजे पनि ओली फौने बलिया बने। चुनावमा हारजित स्वाभाविक हो। तर, ओली कति मजबुत रहेछन्।

किसानकै वर्गीकरण भएको छैन, यो अवस्थामा वास्तविक किसानले पेन्सन पाउलान् त ?

डा. योगेन्द्रकुमार कार्को

आगामी आर्थिक वर्ष ०७९/८० का लागि कृषि क्षेत्रार्थ प्रस्तुत भएको बजेट मिश्रित छ। बजेटले कृषिको समग्र क्षेत्रलाई छोएको छ, तर हामीले अपेक्षा गरे अनुसारको बजेट आएन।

किसानसँग सरकार अन्तर्गतको किसान पेन्सन योजनाको सुरुवात राम्रो छ। उत्खोको न्यूनतम समर्थन मूल्य, बाँझो जग्गाको उपयोगिता, अन्न भण्डारण, उद्योग स्थापनामा भन्सार छुट, खोज तथा अन्वेषण क्षेत्रलाई प्रत्याहन, खाद्यान्न आयातमा २० प्रतिशतको कटौती, कपास छोडाउने मेसिनको व्यवस्था, प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा कार्यपालिका गठन लगायत कार्यक्रम सबल हुन।

त्यस्तै, पाँच अर्बको कृषि पुँजीको व्यवस्था, कृषि उत्पादन राष्ट्रिय वर्षको रूपमा मनाउने घोषणा, दाना र माछाका भुरा उत्पादनका लागि सहयोग, बाँझो खेतको उपयोग गर्न हरेक प्रवेश स्तरका तीन स्थानीय तहलाई पाँच करोडको प्रोत्साहन रकम लगायत केही आकर्षक योजना छन्। समग्रमा कृषितर्फको योजना राम्रो छ।

कुल बजेट (करिब १८ खर्ब)बाट कृषिमा तीन प्रतिशतभन्दा बढी बजेट विनियोजन हुन नसक्नु कृषिप्रधान मुलुकका लागि निराशाजनक हो। गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष बजेटको आकार बढे पनि खासै फराकिले बजेट बन्न सकेन। धेरै राम्रा पक्ष हुँदाउँदै नसमेटिएका केही पक्ष छन्। रासायनिक मलका लागि १५ अर्ब रुपैयाँ मात्र छुट्ट्याइएको छ। अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा आजको मलको मूल्य करिब एक हजार डलर प्रतिमेट्रिक टन देखिन्छ, यस हिसाबले यो रकम निकै न्यून हो। यसले दुई लाख मेट्रिक टन मल पनि आउँदैन। पछिल्लो समय, नेपालमा वार्षिक १५ लाख मेट्रिक टन रासायनिक मल आवश्यक देखिन्छ। जसमध्ये पाँचदेखि सात लाख मेट्रिक टन मल नेपालले खरिद गर्न गरेको छ।

गत वर्ष नै रासायनिक मलका लागि सुरुमा विनियोजन गरेको १२ अर्ब रुपैयाँमा तीन अर्ब थप गरी १५ अर्ब बनाइएको थिए। यस कारण रासायनिक मलतर्फको बजेट यसपालि अपुग छ। यता, प्रांगारिक मल र जैविक विषयमा सरकारको योजना अस्पष्ट देखियो। अगानिक मलका लागि कति बजेट विनियोजन भयो भन्ने स्पष्टसँग उल्लेख छैन। स्थानीय तहमार्फत जाने भनेको छ, प्रांगारिक मलतर्फ पनि रासायनिक मलमा जस्तै निश्चित रकम तोकिदिएको भए किसानका लागि

उत्साहजनक अवस्था हुने थियो।

अधिलोपटक प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत साते प्रदेशमा कोल्ड स्टोरेज बनाइएको थियो। तर, यसपालि किसानका लागि सहज हुने साना खालका 'पोर्टेबल स्टोरेज' तथा च्याम्बरलाई प्राथमिकतामा राखिएको देखिएन।

रेखाने बाली, अर्गानिक बालीलाई प्रोत्साहनका रूपमा लैजाने विषय बजेटमा आयो आएन भन्ने मैले ख्याल गरिसकेको छैन, यस विषयमा पनि बजेटमा सम्बोधन हुनुपर्न हो। सहकारीको लगानीबाट ५० प्रतिशत कृषितर्फ लगानी गर्न राम्रै कुरा हो। अभि ग्रामीण अर्थतन्त्रका लागि कृषि उत्पादनमा लगानी गर्न भनेको भए अभि राम्रो हुने थियो।

प्रस्तुत बजेटमा सबैभन्दा व्यालेजिड पक्ष हो, किसान पेन्सन योजना। आजभन्दा पाँच वर्षअघि तत्कालीन कृषिमन्त्री हरिहोल गजुरेलाले ५० करोड रकम छुट्ट्याएर किसान वर्गीकरण योजना ल्याउनुभएको थियो। उहाँको मातहतमा मैले पनि काम गरेको थिएँ। उक्त योजना हालसम्म कार्यान्वयनमा आउन सकेन। यस कारण किसान पेन्सन योजना कार्यान्वयनमा सफलता मिल्ने सम्भावना

खुम्खिएर पाँच अर्ब १० करोडमा भरेको छ। यो परियोजना सुरु भएको पाँच वर्ष भयो। परियोजनाको दस्तावेजमा पकेट तथा जोन क्षेत्रलाई रस्तानीय तहमा हस्तान्तरण गर्न उल्लेख गरिएको छ। तर, यसलाई हामीले कडाइका साथ लैजान सकिरहेका छैन। हालको बजेट स्थानीय तहमा पनि हस्तान्तरण गर्दै लैजान भनिएको छ, यो अस्पष्ट नै छ।

यसपालि बजेटमा कृषिलाई जसरी लिइएको छ, यसलाई हेरी हामीले हाम्रो देशको भौगोलिक बनोटलाई अभि विन्न नसकेको हो कि भन्ने मलाई लाग्यो। भौगोलिक बनोट अनुसार, नेपालमा रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्न अभि १० वर्ष लाग्छ। धान, गहुँ, मकैजस्ता कृषि उपजमा रासायनिक मल उपयोग नगरी हुँदैन। हालका लागि रासायनिक मलको विकल्प छैन। रासायनिक मल कारखाना स्थापनामा समस्या रहेदा जैविक तथा अर्गानिक मलको प्रवर्द्धनका लागि कार्यक्रम आउनुपर्न थियो, तर त्यो अस्पष्ट रह्यो।

चिया, कफी, अलैंची तथा फलफूल लगायतका लागि प्रांगारिकमा जान जरूरी छ। यसमा अपुग हुने नाइट्रोजन जस्ता रासायन थोरै राख्न सकिन्छ। यसरी

● ● ●

सबैभन्दा व्यालेजिड पक्ष हो, किसान पेन्सन योजना। पाँच वर्षअघि मन्त्रालयका तत्कालीन सचिव हरिहर गजुरेलाले ७० करोड रकम छुट्ट्याएर किसान वर्गीकरण योजना ल्याउनुभएको थियो। उहाँको मातहतमा मैले पनि काम गरेको थिएँ। उक्त योजना हालसम्म कार्यान्वयनमा आउन सकेन।

● ● ●

कमै देख्छु। किसानकै वर्गीकरण नहुँदा वास्तविक किसानले पेन्सन पाउलान् त ? यस विषयलाई मन्त्रालयले कसरी अधि बढाउँछ, त्यो पछि नै थाहा होला।

बजेटमा आएको 'भेड इन नेपाल' योजनालाई सराहना गर्नुपर्छ। कार्यान्वयन हुन सके यस योजना कृषि उत्पादनदेखि कृषि यान्त्रिकीकरणका लागि 'कोसेंदुगो' साबित हुन सक्छ।

'प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना' १० वर्षको समयावधिका लागि तयार गरेको योजना थियो। जुन मैले नै डिजाइन गरेको थिएँ। १० वर्षका लागि हामीले एक खर्ब १३ अर्बको बजेट ढाँचा तयार पारेका थिएँ।

गत वर्ष सात अर्बको हाराहारीमा रहेको परियोजनाको बजेट यसपटक

मल अभावको समस्यालाई व्यालेन्स गर्न सकिएला।

बाँझो जग्गा उपयोगिताका लागि यसअधि पनि कार्यविधि बने। तर, राम्रीरी कार्यान्वयन हुन सकेको छैन। भूमि बैक र बाँझो जग्गाको विषय जोडिएर आउने मैले अपेक्षा गरेको थिएँ, त्यो पनि आउन सकेन।

कृषि ऋणको कार्यक्रम राम्रो छ।

बीउको कुरामा सम्बोधन नभएको होइन तर त्यो अपुग छ। बीउ खरिदमा दिइएको ५० प्रतिशत अनुदानले किसानको लगानीको निकै कम भार घटाउँछ।

यस्तो हुँदा हुनेखाने किसानले मात्र कृषि गर्न सक्छ। यता, ओखर लगायत महँगा फलफूलको बीउ अनुदानमा क्याटागोरिकल सम्बोधन हुनुपर्याँ।

कार्यक्रम संयोजकको रूपमा समेत नायक केसी कार्यरत छन्। त्यस्तै विगत लामो समय देखि नेपाली लोकदौहिरी गायनको क्षेत्रमा आफ्नो छुट्टे पहिचान राख्न सफल लोक गायिका राधिका हमाललाई क्याम्पस पदन आउने जस्ता लोकप्रिय गितहरू गाएर दर्शक सोताहरूको मन मुटुमा बर्न सफल भइसकेकी छन्।

नायक केसी र लोक गायिका हमाललाई कलाकार, चलचित्र निर्देशक, संचारकर्मी एवं तेश्रो नेशनल शिखर कृषि अवार्ड २०२२ का मुल समारोह समितिका अध्यक्ष शेखर खनालले प्रमाणपत्र र नगद सहित बाण्ड एम्बेसेडरमा नियुक्त गर्न भएको हो। यही आउँदो असार ३ गते राजधानी काठमाडौंमा सम्पन्न हुने अवार्ड कार्यक्रमको लागि नायक केसी र लोक गायिका हमालले ब्राण्ड एम्बेसडरको रूपमा काम गर्नपर्न अध्यक्ष खनालको भनाई छ।

न्युज नेपाल नायक टेलिभिजन व्यालेन्स

परियोजनाको उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस' को

रहेका छन्।

न्युज नेपाल नायक टेलिभिजन व्यालेन्स

परियोजनाको उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

गरेर भएको उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

को उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

को उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

को उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

को उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

को उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

को उद्घासनसँग सम्बोधित एकमात्र

टेलिभिजन कार्यक्रम 'विकास र वहस'

को उद

● सिटिजन्स बैंकले मोबाइल एपमा सुरु गच्छो रेमिट्रान्स सेवा

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेडले सिटिजन्स मोबाइल बैंकिंग एपबाट रेमिट यास्स सेवाको सुरुवात गरेको छ। बैंकले आफ्ना ग्राहकलाई डिजिटलमाध्यमको प्रयोग गरी विभिन्न सेवा-सुविधा प्रदान गर्ने क्रममा यो सुविधा ल्याएको हो।

यो सुविधा सुरु भएपछि बैंकका ग्राहकले नेपालभरि आन्तरिक विप्रेषण पठाउन तथा प्राप्त गर्न, साथै विदेशबाट पठाएको पैसा सिटिजन्स मोबाइल बैंकिंग एप प्रयोग गरी देशको जुनसुकै स्थानमा प्राप्त गर्न सक्ने जनाएको छ।

ग्राहकले बैंक खातामा सोफै रकम जम्मा गर्न वा बैंकको कुनै पनि शाखा तथा १२ हजारभन्दा बढी एजेन्ट वा सबएजेन्टबाट नगद नै प्राप्त गर्न मिले सुविधा रहेको जनाइएको छ।

● बैंक अफ काठमाण्डूको बिओके प्रिमियम प्लस बचत खाता सुरु

बैंक अफ काठमाण्डू लिमिटेडले बिओके प्रिमियम प्लस बचत खाता सार्वजनिक गरेको छ। बैंकले बचत खातामा ग्राहके पाउनेभन्दा बढी व्याजदरसहितको खाता सञ्चालनमा ल्याएको हो।

'अब बचत गर्न अफ बद्नेछ रहर, जब पाइन्छ अन्य खाताहस्तन्दा अधिक व्याजदर' भन्ने नाराका साथ सार्वजनिक गरिएको यस बचत खातामा वार्षिक आठ दशमलव शून्य तीन प्रतिशत व्याज प्रदान गरिए बैंकले जनाएको छ। न्यूनतम मौज्दात १० हजार रुपैयाँ राखी खोल्न सकिने यो बचत खातामा ग्राहकलाई थुप्रै निःशुल्क बैंकिंग सेवाको व्यवस्था रहेको जनाइएको छ।

ग्राहकले सामान्यतया शुल्क तिर्नुपर्न बैंकिंग सेवा, जस्तै चेक बुक, व्यालेन्स सर्टिफिकेट, डिम्याट एकाउन्ट, ई-कमर्स एक्टिभेसन, एबिएस, खाताको विवरण, मेरो सेयर, केनेक्ट आइपिएस, डेविट कार्ड, ट्रेडिंग कार्ड तथा मोबाइल बैंकिंग यस बचत खातामा निःशुल्क उपलब्ध हुने बैंकले जनाएको छ। बैंकले हाल देशभरमा १८ शाखा, १३ एटिएम र १० एक्स्टेन्सन काउन्टरबाट सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● एनआइसी एसिया फ्लेक्सी क्याप फन्डको बिक्री खुला

एनआइसी एसिया बैंक म्युचुअल फन्डअन्तर्गत सञ्चालन हुने एनआइसी एसिया फ्लेक्सी क्याप फन्डको बिक्री खुला भएको छ। प्रतिइकाइ मूल्य १० रुपैयाँअंकित दरको १० करोड इकाइमध्ये बीज डुँजीबापत न्यूनतम एक करोड ५० लाख इकाइ कोष प्रवर्द्धक एनआइसी एसिया बैंक लिमिटेडलाई सुरक्षित राखी बाँकी न्यूनतम ८ करोड ५० लाख इकाइ १९

जेठ देखि २४ जेठसम्म निष्कासन तथा बिक्री खुला भएको हो।

एनआइसी एसिया क्यापिटल योजना व्यवस्थापक रहेको यस एनआइसी एसिया फ्लेक्सी क्याप फन्ड सात वर्ष अवधि रहेको चौथो बन्दमुखी योजना रहेको जनाइएको छ। योजनामा संकलित अधिकांश रकम घितोपत्रको दोसो बजारमा सूचीकृत कम्पनीहरूमा लगानी गरिने कम्पनीले उल्लेख गरेको छ।

उक्त योजनाको प्रमुख विषेशता भनेको योजनामा संकलित रकम सूचीकृत कम्पनीमा लगानी गर्दा सूचीकृत कम्पनीहरूलाई स्मल क्याप, मिड क्याप तथा लार्ज क्याप गरी तीन समूहमा वर्गीकरण गरी जुन क्यापिटल रहेको कम्पनीहरूबाट भविष्यमा राख्ने प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिन्छ सोही समूहअन्तर्गतका कम्पनीमा लगानी गरिने कम्पनीले उल्लेख गरेको छ।

उक्त योजनाको न्यूनतम १०० इकाइ र अधिकतम एक करोड इकाइसम्मका लागि खरिद आवेदन दिन सकिने क्यापिटलले जनाएको छ। यसको इकाइ खरिदका लागि नेपाल घितोपत्र बोर्डबाट अनुमतिप्राप्त गरी सी-आस्वा सेवामा सहभागी सम्पूर्ण बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा कार्यालय र सिडिएस एच विलयरिड लिमिटेडबाट निर्माण गरिएको 'सेरो शेयर' सफर्टवेयरमार्फत आवेदन दिनुपर्ने कम्पनीले जनाएको छ।

उक्त फन्डमा लगानी गर्ने इकाइधनीहरूलाई योजनाको अवधिभरमा १३६ प्रतिशतभन्दा बढी प्रतिफल वितरण गरिने कम्पनीले अनुमान गरेको छ। इकाइ खरिदका लागि नेपाली नागरिक, गैरआवासीय नेपालीको प्रमाणपत्र (परिचयपत्र) जारी भएका व्यक्ति, प्रचलित कानुनबमोजिम दर्ता भएका नेपाली कर्म, संघ संस्था, बैंक तथा वित्तीय संस्था, बिमा कम्पनी, कुनै पनि वर्ग वा समूहले खडा गरेको कोष जस्तै सञ्चयकोष, कल्याणकारी कोष, गुरी, अक्षय कोष आदिले इकाइ खरिद गर्न आवेदन दिन सक्ने जनाइएको छ।

● होटेललाई प्लास्टिकमुक्त बनाउने अभियान सुरु

होटेल संघ नेपाल (हान)ले नेपालमा सञ्चालित होटेलहरूमा प्लास्टिक सामानमुक्त बनाउने अभियान सुरु गरेको छ। हानले देशभर रहेका होटेलका कोठामा पुनः प्रयोग नहुने प्लास्टिकजन्य सामानको प्रयोग क्रममा: घटाउँदै दीर्घकालमा प्लास्टिकमुक्त बनाउने अभियान सुरु गरेको हो। होटेलका कोठामा दैनिक प्रयोग हुने प्लास्टिकजन्य वस्तुलाई न्यूनीकरण गर्दा वातावरण संरक्षणमा सहयोग पुग्ने हानको विश्वास छ।

नेपालको पर्यटन वातावरणमैत्री रहेको सन्देश विश्वामार्फ पुन्याई पर्यटन प्रवर्द्धनमा जोड दिन हानले आफ्ना सदस्य होटेलका कोठामा प्रयोग हुने प्लास्टिकजन्य वस्तुलाई निरुत्साहित गर्दै हरित पर्यटनलाई बढवा दिने उद्देश्य लिएको छ। होटेलका कोठामा प्रयोग गरिने पुनः प्रयोगमा नआउने

कपोरेट

प्लास्टिक वस्तुहरूमा प्लास्टिक भोला, स्ट्र, कफी स्टरर, सोडा र पानीका बोतल, प्याकेजिङ सामान मुख्य हुन्छन्।

हरक वर्ष करिब तीन सय मिलियन टन प्लास्टिक उत्पादन हुने गर्छ, जसमध्ये आधा मात्र प्लास्टिक डिस्पोजेबल हुने हानले बताएको छ। विश्वव्यापी रूपमे होटेलका कोठामा प्रयोग हुने प्लास्टिकजन्य वस्तुहरूलाई न्यूनीकरण गरी हरित आतिथ्यता उद्योगको परिकल्पना गरिएको छ। यसलाई निरन्तरता दिँदै हानले नेपालको वातावरणीय दिगोपनाका लागि होटेलका कोठामा प्रयोग हुने प्लास्टिकजन्य वस्तुहरूको विकल्प खोजेको हो।

होटेलका कोठा बुकिङ गर्ने चार्चित अनलाइन प्लेटफर्म बुकिङ डटकमले प्रकाशित गरेको रिपोर्टमा ६८ प्रतिशत पाहुनाले पर्यावरणमैत्री होटेल रुचाउने गरेको देखिन्छ भने भन्दे ८७ प्रतिशत पर्यटक दिगो यात्राका लागि तयार रहेको देखिन्छन्। होटेललाई वातावरणमैत्री प्रविधि प्रयोग गरेर वातावरण र दिगो विकासमा उल्लेख योगदान पुग्ने हानको विश्वास छ।

● ग्लोबल आइएमईका ग्राहकलाई मिनिसो र मिसियो स्टोरमा क्यासब्याक

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले आफ्ना ग्राहकलाई मिनिसो र मिसियोका स्टोरहरूबाट सामान किन्दा १० प्रतिशतसम्म क्यासब्याक उपलब्ध गराउने भएको छ। यसका लागि बैंकले अन्तर्राष्ट्रिय ब्रान्डहरू मिनिसो र मिसियोका सबै स्टोरमा लागू हुने बैंकले जनाएको हो।

योजनाअनुसार ग्लोबल आइएमई बैंकका ग्राहकले बैंकको डेबिट-क्रेडिट कार्ड तथा मोबाइल बैंकिंगबाट क्युआरमार्फत भुक्तानी गर्दा प्रत्येक कारोबारमा अधिकतम तीन सय रुपैयाँ वा १० प्रतिशत क्यासब्याक उपलब्ध गराउने भएको छ। योजना बुधबारदेखि काठमाडौं उपत्यकाका मिनिसो र मिसियोका सबै स्टोरमा लागू हुने बैंकले जनाएको छ।

उपत्यकामा फ्रेन्चाइजिमा आधारित अन्तर्राष्ट्रिय रिटेल चेन डिपार्टमेन्टल स्टोर मिनिसो र मिसियोका १२ भन्दा बढी स्टोरहरू रहेको जनाइएको छ। बैंकले ७६ जिल्लामा दुई सय ८८ शाखा, दुई सय ६० एटिएम, दुई सय ७५ शाखाहरित बैंकिंग, ५१ एक्स्टेन्सन तथा राजस्व संकलन काउन्टरका साथी तीनवटा वैदेशिक प्रतिनिधि कार्यालयमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● नबिल बैंक आइजे ग्लोबलको शीर्ष २० स्थानमा

नबिल बैंक ग्लोबल इन्फ्रास्ट्रक्चर एन्ड प्रोजेक्ट फाइनान्स श्रीनगर्नार्ता आइजे ग्लोबल पत्रिकाद्वारा प्रकाशित शीर्ष २० बैंकहरूको 'एक्सक्लुसिभ लिंग' तालिकामा सूचीकृत भएको छ।

पत्रिकाले बैंकको कर्जा प्रशोधन प्रक्रिया, पूर्वाधार लगानीमा विशेषज्ञता र विशेष गरी कर्जा क्षेत्रमा कर्जा लगानीमा वैकले लगानी परियोजनाहरू प्रदर्शन गरेका आधारमा लिंग तालिकामा १४औं स्थान प्राप्त गरेको हो।

यो जि-एसआइबी (ग्लोबल सिस्टमेटिकली इमोर्टार्न्ट बैंकर्स)को २०औं स्थानमा पर्न सफल भएको जनाइएको छ। लिंग तालिकामा नबिल बैंकको सूचीकरणले बजार प्रोफाइल बढाउनुका साथै अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा बैंकको साथ स्थापित गर्न बैंकले अपेक्षा लिएको छ।

● नेपाल-भारत उद्योग वाणिज्य संघको अध्यक्षमा पुनः राणा

नेपाल-भारत उद्योग वाणिज्य संघ अध्यक्षमा पुनः सिर्जना राणा चयन भएकी छिन्। काठमाडौंमा सम्पन्न संघको २६३० तथा २७३० वार्षिक साधारणसभाले दुई वर्षको कार्यकालका लागि राणाको नेतृत्वमा नयाँ कार्यसमिति चयन भएको हो। संघका सदस्यहरूम

कातिकको...

नेताहरूले काग्रेस र माओवादी केन्द्रले सेटिङ गरेर निर्वाचनमा गएका र आफूहरूलाई सहयोग नगरेको आरोप लगाएपछि काग्रेसले त्यसलाई खण्डन गर्दै तल्लो तहसम्मा गठबन्धनमा केही फरक नितजा आएको भन्दै समग्रमा गठबन्धन सफल भएको बताएको छ ।

केही वाम बुद्धिविहरूले संघीय संसदको निर्वाचनमा सबै वामपन्थी दलले गठबन्धन गरेर निर्वाचनमा जानुपर्ने आवाज उठाएका हुनाले काग्रेसका समापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री देउवा जुनसुकै सर्तमा पनि वापसमधी गठबन्धन निर्माण हुन नदिने र अहिलेको गठबन्धनलाई कायमै राखेर निर्वाचनमा जाने मनस्थितिमा रहेको छ । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले काग्रेसलाई तर्साएरै फाइदा लिने पक्षमा रहेकोले गर्दा काग्रेसले आफूले भनेको नमानेको खण्डमा एमालैसँग गठबन्धन गरेर निर्वाचनमा जान लिने बताउन थालेका हुनाले काग्रेस आसिएको छ ।

राजनीतिक दलहरू एकाइकै निर्वाचनमा जाने मनस्थितिमा नरहेकाले गर्दा अहिलेको गठबन्धन दुट्टन सक्ने सम्भावना न्यून रहेको छ । मध्यसावादी दलहरू समेत स्थानीय तहको निर्वाचनको परिणाम आफ्नो पक्षमा नआएको हुनाले उतीहरू समेत अर्को गठबन्धनको पक्षमा रहेका भएपनि जनता समाजवादी पार्टी र

लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी बीचमा तालमेल हुन सक्ने सम्भावना निकै कमजोर रहेको छ ।

पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेको माओवादी केन्द्रले स्थानीय तहको निर्वाचनमा केही फाइदा लिएपछि प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचनमा समेत काग्रेससँग बार्मिन्ड गरेर धेरै भन्दा धेरै सिट लिन चाहिरहेको छ । त्यही वार्गनिङ्का लागि अध्यक्ष दाहालले काग्रेसले घमण्ड गरेको खण्डमा उसलाई पनि एमालैकै हैसियतमा पुर्याईदिने धन्की दिन थालेका छ । संघीय संसदमा जम्मा प्रत्यक्ष तर्फ १ सय ६५ सिट रहेकोमा काग्रेसले १०० सिट लिन चाहिरहेको छ भने माओवादी लगायत गठबन्धनमा रहेका अन्य दलहरूलाई ६५ सिट दिने राजनीतिमा काग्रेस रहेकोले गर्दा माओवादी केन्द्रले मागेको सिट संख्या ६० उसले पाउन सक्ने सम्भावना न्यून रहेको छ । काग्रेसले माओवादी केन्द्रलाई बाँधमा ३०-३५ सिट दिन सक्ने सूचना माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहालसमक्ष पुर्याईसकेको हुनाले त्यसेलाई काउटर दिन दाहालले काग्रेसले घमण्ड गरे एमालैकै हैसियतमा पुर्याईदिने धन्की दिएको बहुमत त्याजन नसक्ने आकालन गरेर अध्यक्ष दाहालले काग्रेसलाई तर्साएरै भएपनि आफ्नो पार्टीलाई धेरै सिट संख्या लिन सक्ने अवस्था समेत देखिएको छ । कार्तिक वा मंसिरमा निर्वाचन हुने नियन्त्रण भई नसकेको भएपनि असारमित्रे गठबन्धनमा रहेका दलहरूले सिट संख्यामा बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना समेत देखिएको छ । यदि त्यसो भएका काग्रेसले बहुमत त्याजन नसक्ने आकालन गरेर अध्यक्ष दाहालले काग्रेसलाई तर्साएरै भएपनि आफ्नो पार्टीलाई धेरै सिट संख्या लिन सक्ने अवस्था समेत देखिएको छ । कार्तिक वा मंसिरमा निर्वाचन हुने नियन्त्रण भई नसकेको भएपनि असारमित्रे गठबन्धनमा रहेका दलहरूले सिट संख्यामा बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना समेत देखिएको छ ।

पाँच दलीय गठबन्धन नटुटेको अवस्थामा पाँच दलले जम्मा १ सय ६५ सिट बाँडफॉड गर्नुपर्ने सम्बन्धानिक व्यवस्था रहेकोले गर्दा काग्रेसले आफू कमजोर हुने गरी अन्य दललाई सिट दिन नहुने सुझाव काग्रेसका नेताहरूले समापति देखिएको विषयको विषय हो ।

सरकारले त्याएको बजेट निर्वाचनलाई केन्द्र विन्दुमा राखेर त्याइपको छ । एक वर्षसम्म सो बजेटले काम गर्न सक्ने भएपनि १०/१५ वर्षका कार्यक्रमहरू समेत बजेटमा राखिएका छन् । यो बजेटले मूल्य नियन्त्रण गर्न सक्ने कुनै कार्यक्रम ल्याउन लाईको छैन । सरकारी कर्मचारी, प्रहरी, सेना लगायत अन्य सरकारी कर्मचारीहरूको तलबमा १५ प्रतिशत बढ़ि गरिएको हुनाले मूल्यबढिको हुने निश्चित रहेको छ । सरकारी कर्मचारीहरूको तलब बढ़ि भएपनि अब राष्ट्रपतिदेखि सांसदहरू हुँदै प्रदेश सांसदहरू मन्त्रीहरू सबैको तलब

लागि विद्युतीय सवारी साधन केही महगो देखिएपनि दीर्घकालमा सबैका लागि लाभदायक नै रहेको उनको भनाई रहेको छ । विद्युतीय सवारी साधन प्रयोग गर्दा पेट्रोलिमय पदार्थको खपत कम हुने र हामीलाई हाप्रो विद्युत उत्पादनले गर्दा खेरै जाने विद्युत पनि प्रयोगमा आउने भएकाले विदेशी मुद्राको सञ्चिती पनि बचत हुन सक्ने भएकाले गर्दा पनि अहिले प्रस्तुत गरिएको बजेटमा रहेको कर बृद्धिलाई फिर्ता लिनु आवश्यक रहेको छ, सांसद पुनको भनाई रहेको छ । नेकपा एमालैका सांसद एवं पूर्व अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले कर बढाएर विद्युतीय सवारी साधनको प्रयोगलाई निर्तस्ताहित गर्न खोजिएको भदै सरकारले ल्याएको नितिले गर्दा पेट्रोलिमय पदार्थबाट

सरकारले राजस्व बढाउने उद्देश्यले प्रायः सबै बस्तुमा कर बढाएको छ । तर जनतालाई भने सेवा सुविधा बढाएको छैन । महार्गीले गर्दा जनता आक्रान्त भएका छन् राष्ट्रसेवकहरूको तलब १५ प्रतिशत बढाइएको छ भने मूल्य पनि १० प्रतिशतको हाराहारीमा बढेको छ । मूल्य नियन्त्रण गर्न सरकारले कुनै ठोस योजना ल्याउन नसकेको हुनाले यस पटकको बजेट पनि चुनावी बजेट नै भएका र जनतालाई भुक्याएर भोट बढुल्न मात्र बजेट ल्याइएको प्रष्ट रूपमा देखिएको छ ।

निर्वाचन पछि क्वोसले एकले सरकार बनाउन सक्ने भएकाले गर्दा सरकार निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने संख्या १ सय ३८ सांसद आफ्नो पार्टीका हुनुपर्ने अडानमा काग्रेसका नेताहरू रहेको छन् । संघीय संसद (प्रतिनिधिसभा)मा जम्मा २ सय ७५ सांसद रहने सम्बन्धानिक व्यवस्था रहेको र २ सय ७५ बहुमत १ सय ३८ हुने भएकाले गर्दा काग्रेसले प्रत्यक्ष र समानुपातिक गरी १ सय ३८ भन्दा माथिको सिट संख्या आफ्नो पार्टीको हुने गरी सिट संख्या बाँडनु सक्ने सम्भावना रहेपनि माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृतले त्यसमा वित्त बुझाउन सक्ने सम्भावना न्यून रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जानेको छ । यसेको सिट संख्या बाँडफॉड गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ ।

त्यसेगरी जनता समाजवादीले पनि अहिले उसको पार्टीमा रहेका सांसदहरूको संख्या भन्दा कम संख्यामा वित्त बुझाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले गर्दा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष वाहालले आफ्नो नेतृत्वमा जान